

MÓWI
SERWIS
DYSTRYBUCCJA

CEO
CENTRUM EDUKACJI
OBYWATELSKIEJ

MISJA YETI

NELLY I SIMON NA TROPIE

**MATERIAŁY POMOCNICZE
DLA NAUCZYCIELI**

MISJA YETI

NELLY I SIMON NA TROPIE

MISJA YETI

NELLY I SIMON NA TROPIE

© 2018 10th Ave Productions

Opracowała:
Anna Kawalska

Być odpowiedzialnym podróżnikiem, odpowiedzialną podróżniczką

Etap kształcenia:

klasy I–III

Czas trwania:

1 godzina lekcyjna (z możliwością kontynuowania na drugiej lekcji)
+ dodatkowa praca domowa i ćwiczenie na następnej lekcji wychowawczej

Sala:

sala klasowa, najlepiej, jeżeli krzesła będą ustawione w kole, co daje możliwość rozmawiania oraz prowadzenia zabawy ruchowej

Podstawa programowa:

Cele warsztatu są zgodne z następującymi celami kształcenia ogólnego w szkole podstawowej:

- formowanie u uczniów poczucia godności własnej osoby i szacunku dla godności innych osób,
 - rozwijanie umiejętności krytycznego i logicznego myślenia, rozumowania, argumentowania i wnioskowania,
 - wszechstronny rozwój osobowy ucznia przez pogłębianie wiedzy oraz zaspokajanie i rozbudzanie jego naturalnej ciekawości poznawczej,
 - kształtowanie postawy otwartej wobec świata i innych ludzi, aktywności w życiu społecznym oraz odpowiedzialności za zbiorowość,
 - ukierunkowanie ucznia ku wartościom.
-
- sprawne komunikowanie się w języku polskim,
 - praca w zespole i społeczna aktywność,
 - przygotowanie i zachęcenie do podejmowania działań na rzecz środowiska szkolnego i lokalnego.

Umiejętności według podstawy programowej:

Cel ogólny:

budowanie postawy szacunku do różnych kultur oraz kształtowanie odpowiedzialnego podróżowania

Cele szczegółowe:

- uczeń/uczennica rozumie, dlaczego warto podróżować i jak to robić odpowiedzialnie,

- uczeń/uczennica ma podstawową wiedzę na temat Nepalu,
- uczeń/uczennica umie powiedzieć „dzień dobry” w kilku językach,
- uczeń/uczennica zwraca większą uwagę na swoje zachowanie i zachowanie innych osób w podróży,
- uczeń/uczennica widzi, że ma wpływ na to, jak wygląda jego/jej otoczenie.

Forma pracy:

rozmowa/pogadanka na forum, prezentacja zdjęć lub pokaz slajdów, praca w grupach, praca z użyciem ilustracji, zabawa ruchowa, kalambury

Materiały

pomocnicze:

duże kartki papieru, markery, wydrukowane zdjęcia (**załącznik 1**), wydrukowane ilustracje z kodeksu podróżnika/podróżniczki (**załączniki 4, 6** – liczba dostosowana do liczby grup), wydrukowany kodeks podróżnika/podróżniczki (**załącznik 5** – dla każdego dziecka)

MISJA YETI

NELLY I SIMON NA TROPIE

© 2018 10th Ave Productions

Opracowała:
Anna Kawalska

Przebieg zajęć

1.

Wprowadzenie: dokąd i dlaczego lubimy podróżować?

Forma pracy: rozmowa, pogadanka na forum.

Czas trwania: 8 minut.

Przywitaj się z dziećmi. Przypomnij im, że ostanio oglądaliście film *Misja Yeti*, którego bohaterowie wybrali się w podróż. Powiedz, że tematem dzisiejszej lekcji będą podróże, wspólnie zastanowicie się, co daje podróżowanie, ale również jak podróżować odpowiedzialnie, czyli tak, by dbać o miejsca, do których się jeździ, i szanować mieszkające tam osoby.

Zapytaj dzieci:

1. Kto z was lubi podróżować? Podnieście rękę.
2. Dokąd lubicie podróżować?
3. Gdybyście mogli pojechać do wymarzonego miejsca, jakie byście wybrali?
4. Co lubicie w podróżach? Co nam daje podróżowanie?

Dzieci kolejno odpowiadają na pytania. Zachęcaj uczniów do odpowiedzi, tłumacząc, że mogą być to podróże zarówno dalekie, jak i bliskie, możemy jeździć do miejsc dobrze znanych, np. odwiedzać bliskich (babcię), ale też nieznanymi. W podróży możemy oglądać piękne krajobrazy, zwierzęta, poznawać nowe osoby, zwyczaje danego miejsca, próbować nowych smaków itp. Następnie powiedz dzieciom, że osoby, które podróżują, nazywamy podróżnikami i podróżniczkami. Wymień kilkoro słynnych podróżników zagranicznych, z historii oraz współczesnych, także polskich, których dzieci mogą znać np. z programów telewizyjnych. Możesz się posłużyć następującymi przykładami:

Krzysztof Kolumb – podróżnik, jedna z najwybitniejszych postaci w dziejach żeglugi i odkryć geograficznych. Jako pierwszy dopłynął z Europy do Ameryki. Gdy tam przybył, na początku myślał, że jest w Indiach; przed jego podróżą ludzie w Europie nie wiedzieli, że Ameryka istnieje.

Nela, mała reporterka – dziewczynka, podróżniczka, która swoje podróże opisuje w książkach i robi programy telewizyjne. Jej książka Nela na kole podbiegunowym jest lekturą uzupełniającą w VIII klasie szkoły podstawowej.

Inni polscy podróżnicy i podróżniczki: Bronisław Malinowski, Tony Halik, Kazimierz Nowak, Martyna Wojciechowska, Beata Pawlikowska.

Podróż do Nepalu

Forma pracy: rozmowa na forum z wykorzystaniem zdjęć oraz z zadaniami do wykonania przez dzieci.

Czas trwania: 15 minut.

Dopytaj dzieci, czy pamiętają, kim byli z zawodu bohaterowie filmu. Przypomnij, że bohaterka była panią detektyw, a bohater – antropologiem. Zapytaj uczestników, czy wiedzą, co robią ludzie wykonujący te zawody. Doprecyzuj, że detektyw to osoba, która prowadzi śledztwo, jej zadanie polega na wyjaśnianiu, szukaniu dowodów, odnalezieniu czegoś. Z kolei praca antropologa polega na badaniu różnych kultur, poznaniu i wyjaśnieniu obyczajów danej społeczności.

Zapytaj dzieci, czy pamiętają, dokąd i po co wybrali się bohaterowie filmu. Bohaterowie wybrali się do Nepalu w poszukiwaniu yeti. Warto chwilę porozmawiać o tym, czy yeti istnieje. Można powiedzieć, że niektórzy wierzą, że yeti istnieje naprawdę, inni uważają, że jest to istota legendarna.

Yeti to przyjęta na zachodzie nazwa mitycznego przedstawiciela niezidentyfikowanego gatunku zwierzęcia lub człowieka występującego w wysokogórskich rejonach Himalajów.

Wiara w yeti jest dość powszechna wśród mieszkańców tego rejonu, tajemnicze istoty były również kilkakrotnie obserwowane przez zagranicznych podróżników, himalaistów.

Podczas ekspedycji podróżnika, himalaisty i wspinacza Erica Shiptona zostało zrobione zdjęcie odcisku wielkiej stopy, która kształtem różniła się od znanych śladów człowieka lub zwierząt.

Na podstawie relacji mieszkańców rejonu Himalajów oraz odkrytych śladów yeti można scharakteryzować jako dużą, dwunożną istotę, o postawie wyprostowanej, silnie owłosioną, o ciemnym, rudym lub srebrzystym futrze, przypominającą wyglądem ogromną małpę, niedźwiedzia lub człowieka. Choć było wiele wypraw, które miały wyjaśnić zagadkę yeti, nie ma naukowych dowodów na jego istnienie.

Dopytaj uczniów, czy pamiętają, jak wyglądał kraj, do którego udali się bohaterowie (Nepal). Co tam było? Jaka była pogoda? Czy było tam morze, czy góry? Jak ubrani byli ludzie? Co jedli?

Następnie powiedz dzieciom, że wy teraz również, jak bohaterowie filmu, wybieracie się do Nepalu.

Powiedz, że wyruszyacie ze stolicy Polski, czyli z Warszawy. Udacie się do stolicy Nepalu, czyli do Katmandu. Znajdźcie na mapie lub na globusie Nepal i Katmandu. Zapytaj dzieci, jak myślą: czy to daleko i jak najlepiej byłoby tam się dostać.

Powiedz, że jest to daleko, więc polecicie tam samolotem, a podróż zajmie kilka-naście godzin.

Następnie zabierz dzieci w interaktywną podróż do Nepalu (posługując się wydrukowanymi zdjęciami z [załącznika 1](#) oraz informacjami pomocniczymi z [załącznika 2](#)). Pokaż uczniom zdjęcia z Katmandu. Zapytaj ich, co widzą na obrazku. Jak wyglądają budynki? Wskaż na świątynie: buddyjskie i hinduistyczne. Powiedz, że w Nepalu większość ludzi wyznaje hinduizm i buddyzm. Pokaż zdjęcie świątyni i opowiedz, jak trzeba się w niej zachowywać. Przedstaw dzieciom, jak ubierają się tam ludzie. Później pokaż flagę nepalską. Zapytaj uczniów o jej kształt, dopytaj ich, co im przypominają kształt i symbole. Zwróć uwagę, że to jedyna flaga, która nie jest prostokątna, wskaż dzieciom, że kształt flagi nawiązuje do gór znajdujących się na terytorium Nepalu, czyli Himalajów – najwyższych gór świata. Pokaż zdjęcia gór i najwyższego szczytu, czyli Mount Everestu. Powiedz, że wyruszycie teraz w góry, a najpierw się posilicie. Zaprezentuj zdjęcia potraw nepalskich i wyjaśnij, co to jest. Następnie powiedz, że ponieważ macie ciężkie bagaże, na początku pomogą wam je nieść zwierzęta ze zdjęcia. Pokaż zdjęcie jaka i zapytaj dzieci, czy wiedzą, jak się nazywa to zwierzę. Potem oznajmij, że dotarliście na szczyt, i pokaż zdjęcie flag modlitewnych. Zapytaj uczniów, co im one przypominają, i wyjaśnij znaczenie flag. Spytaj, czy pismo na flagach wygląda jak to, którego uczą się w szkole. Wyjaśnij, że na świecie istnieją różne alfabety. Przedstaw, jak wygląda alfabet używany w Nepalu. Rozdaj kontury Nepalu i powiedz dzieciom, by w środku napisały „Nepal” po nepalsku.

Na zakończenie zapytaj dzieci, co zapamiętały, co im się wydało interesujące w podróży do Nepalu. Podsumuj, mówiąc o tym, że zanim wyjedziemy do innego państwa, warto dowiedzieć się o nim różnych rzeczy, np. jaka panuje tam pogoda i jaki jest teren, żeby wiedzieć, w co się ubrać, jakie są zwyczaje, by wiedzieć, jak się zachować, warto też nauczyć się kilku słów w języku kraju, do którego się wybieramy.

Nauka języków obcych to podstawa

Forma pracy: praca na forum, zabawa ruchowa.

Czas trwania: 7 minut.

Powiedz dzieciom, że zanim gdzieś się wyjedzie, warto poznać kilka słów w języku używanym w danym kraju, np. „dzień dobry”, „do widzenia”, „przepraszam”, „dziękuję”. Poinformuj, że teraz będziemy się witać w różnych językach. Zapytaj uczniów, w jakich językach umieją powiedzieć „dzień dobry”. Gdy któreś dziecko poda swoją propozycję, dopytaj, w jakim to jest języku, oraz zaproś resztę grupy, by odpowiadała tej osobie. Następnie naucz dzieci mówić „dzień dobry” w kilku językach oraz powiedz, jak ludzie witają się w danym miejscu (możesz posłużyć się informacjami z [załącznika 3](#)). Zaproś dzieci do powtarzania i pokazywania gestów.

Indie: osoby mówią *namaste* i lekko się kłaniają, trzymając przy tym ręce złożone na wysokości klatki piersiowej.

Chiny: osoby mówią *nǐ hǎo* (ni hał) i kłaniają się, trzymając ręce wzdłuż ciała.

Niemcy: osoby mówią *guten Morgen* i podają sobie ręce.

Francja: osoby mówią *bonjour* (bonzur) i dają sobie dwa całusy w policzki.

Możesz zaproponować dzieciom, by chodziły po sali. Gdy powiesz „stop”, mają przywitać się z najbliższą osobą tak, jak robi się to w kraju, który wymienisz.

Co to znaczy „być odpowiedzialnym podróżnikiem/odpowiedzialną podróżniczką”?

Forma pracy: praca w grupach, podsumowanie na forum.

Czas trwania: 13 minut.

Zapytaj dzieci, czy pamiętają, dlaczego bohaterowie filmu nie chcieli, aby ludzie dowiedzieli się o yeti. Czego się obawiali? Obawiali się, że do miejsca, gdzie mieszkają yeti, przybędzie wielu turystów, że yeti zostaną zamknięte w zoo lub w cyrku, że nie będą mogły żyć spokojnie, ludzie będą na nie polować i zniszczą przyrodę. Powiedz dzieciom, że podróżowanie nie tylko powinno być dla nas ciekawe i przyjemne, ale też nie może niszczyć miejsc, do których się jeździ. Poinformuj dzieci, że teraz wspólnie zastanowicie się nad tym, co można, a czego nie powinniśmy robić w podróży. Zapytaj najpierw: „Jak myślicie, jak powinniśmy zachowywać się w miejscu, do którego jedziemy? A czego nie można robić?”. Po zebraniu pierwszych pomysłów powiedz uczniom, że teraz będą pracować w grupach. Podziel uczestników na czteroosobowe grupy, każdej daj skserowane rysunki z kodeksu podróżnika/podrózniczki ([załącznik 4](#)), ilustrujące właściwe i niewłaściwe zachowanie w podróży. Poproś dzieci, aby porozmawiały chwilę o tym, co przedstawiają ilustracje, oraz pogrupowały je według klucza: po jednej stronie położyły ilustracje pokazujące pozytywne zachowania odpowiedzialnego podróżnika/odpowiedzialnej podróżniczki, a po drugiej – zachowania niegodne odpowiedzialnego podróżnika/odpowiedzialnej podróżniczki.

Gdy grupy skończą pracę, narysuj na kartce flipchartowej tabelę z dwoma kolumnami, którą zatytułuj „KODEKS PODRÓŻNIKA/PODRÓŻNICZKI”, jedną kolumnę podpisz „TAK” (lub narysuj zielone światło, znak OK), drugą podpisz „NIE” (lub narysuj czerwone światło, znak nie OK). Poproś, aby z każdej grupy po kolei podchodziła jedna osoba i przyklejała po jednym rysunku w odpowiednie miejsce na tabeli, wyjaśniając przy tym, co przedstawia rysunek, i uzasadniając, dlaczego powinien się on znaleźć w wybranej kolumnie. Weryfikuj wypowiedzi i dopowiadaj istotne rzeczy, o których nie wspomną dzieci (posługując się informacjami z [załącznika 5](#)).

Na zakończenie powieście wasz kodeks w klasie. Możecie go pokolorować.

Zadanie domowe: przekaz dalej kodeks podróżnika/podrózniczki

Forma pracy: rundka.

Czas trwania: 2 minuty.

Na zakończenie rozdaj wszystkim dzieciom kodeks podróżniczki/podróznika ([załącznik 6](#)) i poproś, aby w domu pokolorowały rysunki oraz przy każdym rysunku przedstawiającym właściwe zachowanie narysowały uśmiechniętą buźkę, a przy każdym rysunku ilustrującym zachowanie niewłaściwe – buźkę smutną. Poleć uczniom, aby opowiedzieli o kodeksie któremuś z domowników.

6.

Zadanie dodatkowe

Forma pracy: kalambury.

Czas trwania: 15 minut.

Jeżeli masz możliwość, możesz kontynuować temat na kolejnej godzinie wychowawczej, aby utrwalić poznane treści. Powiedz dzieciom, że przypomnicie sobie teraz, co zawierał kodeks podróżnika/podróżniczki. Podziel uczniów na grupy. Każdej przydziel jeden rysunek z kodeksu (pocięty **załącznik 6**). Poproś, aby grupy nie mówiły sobie nawzajem, co dostały. Zleć każdej z grup o przygotowanie pantomimy ilustrującej to, co przedstawiał rysunek. Następnie każda z grup po kolei prezentuje na forum wybraną scenę pokazującą właściwe i niewłaściwe zachowania podróżników. Reszta klasy odgaduje, co przedstawia scena.

MISJA YETI

NELLY I SIMON NA TROPIE

© 2018 10th Ave Productions

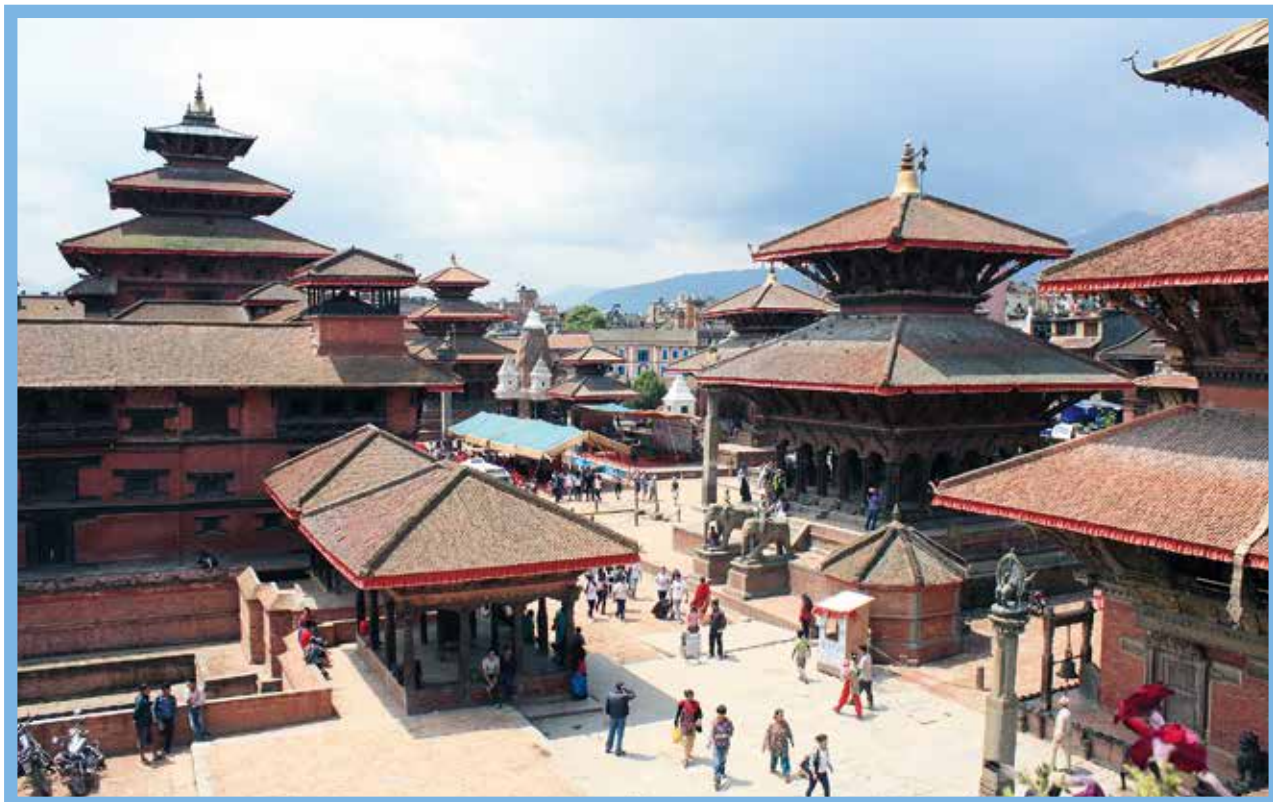
Opracowała:
Anna Kawalska

Załączniki

Zdjęcia

Fot. 1. Katmandu – stare miasto

Fot. 2. W świątyni buddyjskiej

Fot. 3. Nepalki i Nepalczycy na ulicach Katmandu

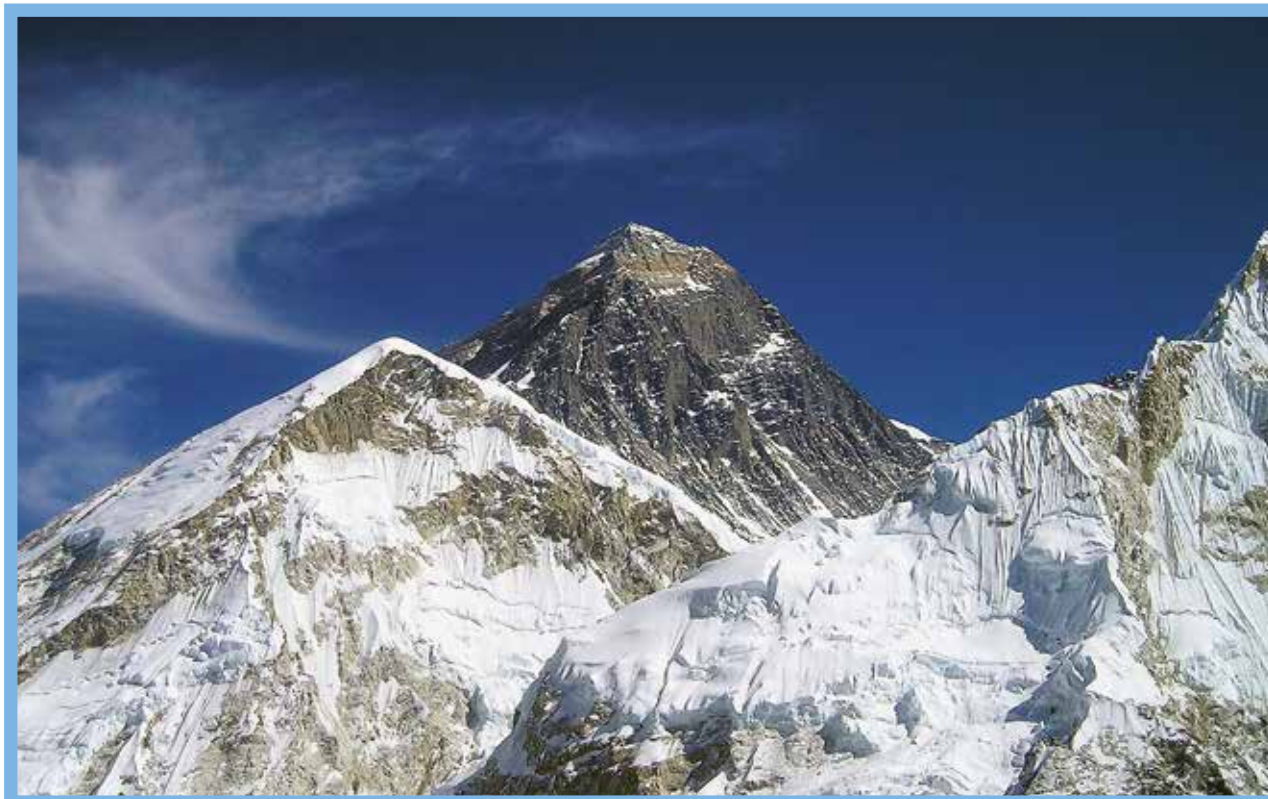
Fot. 4. Flaga Nepalu

Fot. 5. Himalaje

Fot. 6. Mount Everest

Fot. 7. Tradycyjne thali nepalskie

Fot. 8. Jak

Fot. 9. Flagi modlitewne

Fot. 10. Alfabet dewanagari

Fot. 11. Dzieci w tradycyjnych strojach

2.

Informacje o Nepalu

Informacje o Nepalu – materiał pomocniczy dla osoby prowadzącej

W poniższej tabeli przedstawiamy informacje o Nepalu. Ilość informacji oraz formę ich przekazania należy dostosować do wieku dzieci.

Nepal	Państwo w Azji. Sąsiaduje z Chinami i Indiami. Osoby zamieszkujące Nepal to Nepalczyk i Nepalka, Nepalczycy, Nepalki.
Katmandu	Katmandu to stolica Nepalu. Leży w środkowej części kraju, w Dolinie Katmandu. Stare miasto znane jest z wielu hinduistycznych i buddyjskich świątyń.
Himalaje	Ponad 80% kraju pokrywają góry o średniej wysokości 6000 m n.p.m. Himalaje to najwyższe góry na świecie, leżą na terenie Nepalu i kilku innych państw: Pakistanu, Indii, Chin (Tybetu), Bhutanu. W Himalajach znajduje się aż 10 z 14 szczytów, które mają powyżej 8000 m n.p.m.
Mount Everest	Na terenie Nepalu znajduje się najwyższy szczyt na świecie. Ma on 8848 m n.p.m. Przez osoby z Zachodu nazywany jest Mount Everest, przez Tybetańczyków – Czomolungma (czyli Bogini Matka Śniegu), po nepalsku – Sagarmatha (Czoło Nieba), często nazywany jest również Dachem Świata.

<p>Religia: hinduizm i buddyzm</p>	<p>Najpopularniejsze religie w Nepalu to hinduizm i buddyzm. W świątyniach hinduistycznych i buddyjskich należy zdjąć buty. Jest to oznaką szacunku. Robi się to również ze względów higienicznych: jeśli zdejmemy buty, nie wniesiemy do świątyni brudu z ulicy. Jest to ważne, gdyż w świątyniach buddyjskich osoby dużo klęczą na podłodze lub siedzą ze skrzyżowanymi nogami w pozycji lotosu. Buddyjscy mnisi przekazują nauki Buddy bez butów.</p> <p>Hinduizm ma wiele różnych form, wspólne dla każdego odłamu są: wiara w święte księgi (Wedy), wiara w reinkarnację, wiara w karmę (prawo akcji i reakcji), dążenie do wyzwolenia (różnie rozumianego przez różne odmiany).</p> <p>Buddyzm to system religijny i filozoficzny założony przez Buddę, opiera się na czterech prawdach.</p>
<p>Ubiór</p>	<p>Stroje w Nepalu są bardzo zróżnicowane i odzwierciedlają różnorodność religijną, etniczną oraz regionalne różnice w klimacie w tym kraju.</p> <p>Mężczyźni najczęściej noszą długą tunikę lub kamizelkę oraz spodnie. Na głowach często mają wełnianą czapkę, zwaną topi.</p> <p>Kobiety często noszą ubiór podobny do sari, zwany guniu. Ubierają się kolorowo, noszą ozdoby. Elementy stroju mogą mieć znaczenie religijne. Niektóre ubrania robione są z wełny z jaka.</p>
<p>Flaga Nepalu</p>	<p>Jedyna na świecie flaga, która nie ma kształtu czworokąta. Dwa trójkąty są symbolem Himalajów oraz dwóch najważniejszych religii w Nepalu, czyli hinduizmu i buddyzmu. Kolor karminowy to narodowa barwa Nepalu. Księżyc i słońce na początku były symbolami króla i premiera, ale także oznaczały życzenie, by naród nepalski istniał tak długo jak księżyc i słońce.</p>

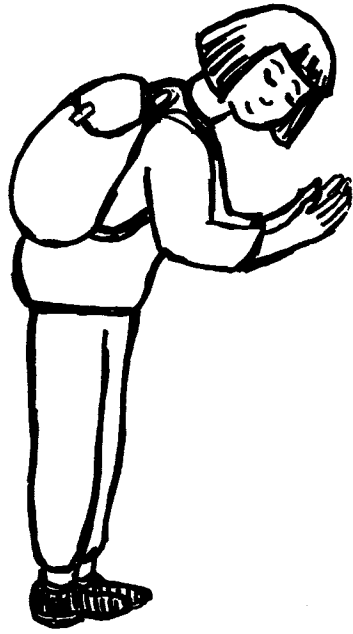
<p>Jedzenie w Nepalu</p>	<p>Często spotykana potrawa w Nepalu to dal bhat, czyli soczewica z ryżem z różnymi dodatkami. Popularne są placki: chapati lub naan, pierożki np. z warzywami (samosy), a do picia lassi (jogurt). Dla Polaków kuchnia nepalska może być bardzo ostra.</p>
<p>Jak zwyczajny</p>	<p>Zwierzę z rodziny wołowatych. W Nepalu żyje w stanie zarówno dzikim, jak i udomowionym. Jaki wykorzystywane są w rolnictwie, dają mleko i wełnę. Służą także do noszenia bagaży w góry, gdyż zwierzęta te są odporne na warunki tam panujące.</p>
<p>Flagi modlitewne</p>	<p>W Nepalu pomiędzy szczytami gór oraz wysokimi budynkami można zobaczyć zawieszane na sznurkach kolorowe skrawki materiału.</p> <p>Są to flagi, których główną funkcją jest uświęcenie przestrzeni, gdzie zostały umieszczone. Kiedy wiatr trzepocze flagami, błogosławieństwa przekazywane są wszystkim istotom w danym obszarze oraz całemu światu. Gdy ludzie zawieszają flagi, ważne jest, by pamiętać, że robią to dla dobra wszystkich istot żywych, a nie tylko swojego. Flagi należy traktować z szacunkiem. Zużyte, wypłowiałe flagi nie są wyrzucane, lecz palone.</p>
<p>Pismo nepalskie Alfabet dewanagari</p>	<p>Językiem nepalskim (nepali) mówi 17 milionów ludzi. Zapisywany on jest alfabetem dewanagari, którego używa się także w Indiach.</p> <p>Słowo „Nepal” w alfabecie dewanagari wygląda następująco:</p> <p style="text-align: center;">नेपाल</p>

Słowniczek. „Dzień dobry” w różnych językach

Język	Pisownia	Wymowa
arabski	ابحرم	marhaba
angielski	good morning	gud morning
chiński	nǐ hǎo	ni hał
czeczeński	де дик хийл	de dik hijl
francuski	bonjour	bonżur
hiszpański	¡hola! (cześć) buenos días (dzień dobry)	ola buenos dijas
nepalski/hindi	नमस्ते	namaste
niemiecki	guten Morgen	guten morgen
rosyjski	добрый день	dobryj deń
tadżycki	субҳ ба хайр	subh ba khayr
ukraiński	добрий день	dobryj deń
wietnamski	xin chào	sin ciao (tonacja w dół)
kraje muzułmańskie – częste powitanie osób religijnych	salam	salam

Kodeks podróżnika/podróżniczki

Dbaj o bezpieczeństwo swoje i innych osób

**Dowiedz się jak najwięcej o miejscu,
w którym jesteś**

Szanuj lokalne zwyczaje

Szanuj zasady panujące w danym miejscu

Nie rób zdjęć tam gdzie nie wolno

Nie niszczy przyrody

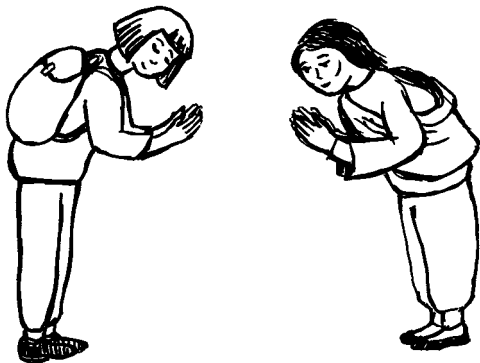
Nie śmieć

Zbieraj śmiecie po innych

6.

Kodeks podróżnika/podróżniczki

Wersja do wycinania

**MISJA
YETI**
NELLY I SIMON NA TROPI

MISJA YETI

NELLY I SIMON NA TROPIE

© 2018 10th Ave Productions

Opracował:
Marcin Siuchno,
Totemownia.pl

Temat:

Kto jest pępkiem świata?

Adresaci:

klasy I–III

Przedmiot:

nauczanie zintegrowane

Czas trwania:

70 minut

Podstawa programowa:

- kształtowanie u uczniów postaw warunkujących sprawne i odpowiedzialne funkcjonowanie we współczesnym świecie,
- myślenie naukowe – umiejętność formułowania wniosków opartych na obserwacjach dotyczących przyrody i społeczeństwa,
- umiejętność posługiwania się nowoczesnymi technologiami informacyjno-komunikacyjnymi, w tym także w celu wyszukiwania danych i korzystania z nich,
- umiejętność uczenia się jako sposób zaspokajania naturalnej ciekawości świata, odkrywania swoich zainteresowań i przygotowania do dalszej edukacji,
- umiejętność pracy zespołowej.

Cele lekcji:

- dyskusja nad stosunkiem do otaczającej nas przyrody,
- pokazanie niematerialnych wartości otaczającego świata,
- promowanie postaw humanistycznych wobec przyrody.

Metody pracy:

burza mózgów, praca grupowa, dyskusja, praca indywidualna, praca z materiałami ćwiczeniowymi

Materiały pomocnicze:

film *Misja Yeti*, papier, pisaki, słownik języka polskiego, internet – definicje słów „antropocentryzm”, „humanizm”

MISJA YETI

NELLY I SIMON NA TROPIE

© 2018 10th Ave Productions

Przebieg zajęć

1.

Wprowadzenie

Czas trwania: 15 minut.

Wraz z klasą przypomnij sobie, o czym był film *Misja Yeti*. Następnie spróbuj porozmawiać z uczniami na temat filmu i tego, czy misja głównych bohaterów się udała. Rozważ dwa wątki:

- cele osobiste: chęć zdobycia sławy odkrywcy, pokazania światu cudu natury, realizacja własnych ambicji i pasji,
- refleksja głównych bohaterów nad tym, co naprawdę ważne, próba porównania wartości sławy i pieniędzy z ochroną przyrody, dzikiego gatunku, empatia wobec yeti.

Dyskusję możesz podsumować pytaniami. Czy główni bohaterowie zrobili dobrze, ukrywając yeti przed światem? Czy było to zachowanie fair wobec ludzi, nauki i w końcu wobec samego yeti? Czy mieli rację?

W klasach młodszych, podsumowując dyskusję, możesz zadać dzieciom pytanie o motywację głównych bohaterów. Dlaczego nie pokazali yeti światu?

Nie oceniaj – pozwól uczniom na swobodną dyskusję. Każdy argument jest tak samo ważny. Zadbaj, żeby uczniowie to wiedzieli, nie każdy bowiem ma luksus myślenia o wielkich ideach z pominięciem znaczenia pieniędzy. I – co być może zabrzmi źle – antropocentryzm jest nam bliższy niż patrzenie na świat przez pryzmat potrzeb innych gatunków.

2.

Faza zasadnicza *Pan Drzewo i piła*

Czas trwania: 40 minut.

Misja Yeti to uniwersalna opowieść o nas i naszym stosunku do świata. Film pokazuje rozterki ludzi i opowiada o poszukiwaniu tego, co ważne w życiu. Ru-

szając w podróż swego życia, nasi bohaterowie liczyli na sukces. Dla każdego z nich oznaczał on co innego. Tak jak wielu ludzi nasi podróżnicy liczą na zdobycie pieniędzy i sławy oraz realizację własnych ambicji naukowych. Zauważają jednak, że za spełnienie ich marzeń zapłacą yeti. Bo ludzi nie będą interesowały dobro i ochrona tych stworzeń, a jedynie korzyści materialne: sława, pieniądze lub trofea łowieckie. Film kończy się happy endem. W prawdziwym życiu nie zawsze tak jest. Ty i twoi uczniowie codziennie podejmujecie liczne decyzje oraz jesteście świadkami decyzji kształtujących świat i otoczenie. Jasne jest, że ani ty, ani twoja klasa nie uratujecie np. ostatnich nosorożców. Ale możecie spojrzeć inaczej na wasze najbliższe otoczenie i w ten sposób zrobić mały krok w kierunku ochrony świata. Trzeba tylko spojrzeć na świat z innej niż ludzka perspektywy.

Poniżej znajdują się cztery przykłady działań dewastujących przyrodę, ale także piękne przykłady międzynarodowej ochrony. Porozmawiaj o tym z klasą. Może da się zrobić coś, co zapobiegnie dewastacji przyrody?

- Budowa ogromnej kopalni odkrywkowej. Ta wielka dziura w ziemi ma pochłoniąć kawał pól, łąk i lasów, zatruje też wodę i powietrze. Ale z węgla mamy prąd, a jego potrzebujemy coraz więcej.
- Wycinanie lasu tropikalnego, bo gdzieś tam na świecie ktoś ma ochotę na owoce, kakao, kawę. Nikt nie sprawdza, jak traktuje się tu miejscowych ludzi i przyrodę, ponieważ daleko w Europie ktoś za to płaci.
- Koniec XIX wieku, Anglia. Bogate panie zakładają pierwsze towarzystwo ochrony ptaków RSPB. Nie zgadzają się na ich zabijanie jedynie po to, żeby zwierzęta te stanowiły ozdobę kapelusza lub sukni. I to tylko na jeden wieczór. Kobietom się udało, wspomniane towarzystwo działa bowiem do dziś i chroni ptaki na całym świecie.
- Gdyby nie mądry ludzie, pand wielkich już by nie było. Ginęły one z rąk myśliwych i z powodu głodu, kiedy lasy bambusa, w których żyły, zamieniano w pola uprawne. I tak aż do czasu, gdy panda zostało tylko kilkaset na świecie. Wtedy ktoś zauważył, że panda wielka to coś więcej niż futro i mięso na sprzedaż. Dziś tych zwierząt jest parę razy więcej. Wróciły znad krawędzi zagłady i... stały się światowym symbolem ochrony ginącej przyrody.

To zadanie ma pokazać uczniom, że taka perspektywa jest możliwa, może być inspirująca, a nawet zabawna.

Z kart pracy przeczytaj klasie (jeśli uczniowie dobrze czytają, rozdaj im wydrukowane karty pracy) tekst *Pan Drzewo i piła*. Następnie spróbuj porozmawiać z dziećmi o tym, co przeczytaliście.

Zastanów się z grupą: co różni ludzi i drzewa? Jak widzą świat drzewa, a jak ludzie? Czy te różnice sprawiają, że drzewa są gorsze, a ludzie lepsi?

Po tej wstępnej dyskusji spróbuj z klasą rozwiązać problem ścięcia Pana Drzewa. Podziel klasę na grupy. Rozdaj papier i flamastry.

Zadanie polegać będzie na wykonaniu plakatu przedstawiającego wszystkie zalety i wady drzewa (słabe i mocne strony). Przedyskutujcie, czy Pan Drzewo powinien zostać ścięty. Po wykonaniu pracy wraz z klasą dopiszcie koniec opowiadania.

Jeśli klasa chętnie bierze udział w tego typu zadaniach, możesz wprowadzić dodatkową komplikację. Podziel uczniów na grupy, jedna z nich (połowa) może

przygotować plakat o zaletach i wadach drzewa z perspektywy ludzi, druga – plakat o wadach i zaletach ludzi widzianych z perspektywy drzewa. Niech każda z grup dopisze swój koniec do opowiadania.

Podsumowanie

Czas trwania: 15 minut.

Film *Misja Yeti* i tekst *Pan Drzewo i piła* pokazują dwie podstawowe alternatywne filozofie stosunku do otaczającego nas świata. W internecie lub słowniku wraz z uczniami znajdź definicję antropocentryzmu i humanizmu. Zapytaj dzieci, jak rozumieją każde z tych pojęć. Może potrafią podać przykłady którejs z powyższych filozofii? Porozmawiaj o tym, która postawa jest im bliższa. W klasach młodszych możesz ograniczyć się do przypomnienia sobie z uczniami, którzy bohaterowie filmu pasują do konkretnej postawy.

Jeśli udało ci się z klasą dopisać ostatnie zdanie tekstu *Pan Drzewo i piła*, zastanówcie się: w którą filozofię wpisuje się zakończenie waszego opowiadania i dlaczego tak jest?

Na koniec zadajcie sobie pytania. Czy wszystko da się przeliczyć na pieniądze? Czy są rzeczy, które trudno wycenić, a mimo to mają one wielkie znaczenie dla nas, ludzi, i naszego świata?

Karty pracy:

Pan Drzewo i Piła

Pan Drzewo obudził się pewnej pięknej wiosny. Z przyjemnością rozciągnął swe wielkie gałęzie i z uśmiechem wypuścił liście. Cieszyły go: słońce, woda w glebie i delikatny wiatr. Gdy zaczął się maj, Pan Drzewo oddał się swej ulubionej od lat rozrywce – obserwacji ludzi.

Lubił ludzi, choć ich nie rozumiał. Wiedział, że używają innych zmysłów przy patrzeniu na świat. Wiedział, że porozumiewają się inaczej niż drzewa. I w końcu – czego rozumienie sprawiało mu największą trudność – ludzie inaczej niż drzewa mierzą czas. Ileż to razy Pan Drzewo zapatrzył się w małego chłopca lub dziewczynkę wspinających się po jego konarach, żeby po chwili spostrzec, że ci niedawni malcy sami mają dzieci. Zawsze roztrząsał wszystkimi liśćmi, jak to się mogło stać. Dla niego przecież upłynęła chwila, raptem kilkanaście wiosen. A ci mali ludzie przestali być mali, co gorsza, przestali się śmiać i bawić. O tak, czas w obserwacjach Pana Drzewa był wielkim kłopotem.

Ludzie robili wszystko strasznie szybko. W kilka lat potrafili zmienić cały otaczający świat, a dla Pana Drzewa było to tak krótko, że ledwie spostrzegał, kiedy następowały zmiany. Myślał powoli, od wiosny do wiosny. Ale miał czas, przed nim jeszcze setki wiosen.

Gwałtowne zmiany towarzyszyły mu od zawsze. Gdy kiełkował, otaczały go pole i łąka. Raz nawet tuż nad jego pierwszymi gałązkami pojawiła się wielka paszcza krowy mającej ochotę go zjeść.

Potem nagle, w okamgnieniu przemknęły obok niego wielkie maszyny i pewnej wiosny Pan Drzewo zobaczył coś, co ludzie nazwali drogą. Obok drogi szybko wyrosły domy, domy zamieniły się w miasto. Potem stało się coś złego, bo miasto na chwilę znikło. I jeszcze długo potem Pan Drzewo czuł zapach dymu i prochu. Ale miasto wyrosło znów*.

W jednym z domów pewnego dnia zamieszkała mała Marysia. To ta dziewczynka pierwszy raz, gdy był młody, powiedziała: „Jaki wielki jesteś, Panie Drzewo! Będziesz się nazywał Pan Drzewo!”. I tak było przez 90 wiosen i zostało aż do dziś.

A dziś, tej pięknej wiosny, ludzie pod Panem Drzewem zaczęli się kłócić. Nie rozumiał ich, ale słyszał, co mówią. Często padały słowa: „zetnijmy je”, „piła”, „pieniądze”, „miejsce na samochody”, „grabienie liści”. I tylko bardzo wiekowa pani, do której zwracano się pani Maria, mówiła słowa: „produkuje tlen”, „oczyszcza powietrze”, „świadek historii”, „przyjaciół”, „opiekun”, „jest piękny”, „daje cień”, „jest schronieniem dla ptaków”. Pan Drzewo się zamyślił. Nie sądził, by zrobił ludziom coś złego. Był tu pierwszy i był kilka razy starszy od wszystkiego, co znajdowało się wokół niego. Stał sobie, był miejscem zabaw dzieci. Zakochani spotykali się pod jego konarami. Wielu ludziom towarzyszył od samych narodzin, przez narodziny ich dzieci. A potem żegnał ich, gdy odchodzili.

Był pięknym drzewem. Latem dawał cień, zimą jego rozłożyste gałęzie hamowały północny wiatr. W jego koronie mieszkały ptaki, a wiedział, że ludzie mówią, iż ptaki są ładne i pożyteczne. Nie wiedział, co znaczy „ładne i pożyteczne”, ale widział, że ludzie uśmiechali się i cieszyli, gdy wiosną na jego gałęziach zaczynał swój koncert kos lub gdy z ciepłych krajów wracały mieszkające w jego dziurawej gałęzi szpaki.

Pan Drzewo się zamyślił. Cóż to znaczy „piła i ściąć je”? Czy to jest rodzaj podziękowania? Rozmyślenia zajęły mu całe lato. Chciał myśleć dalej, ale przyszła jesień i trzeba było iść spać. „Nic to! – zawołał dziarsko Pan Drzewo w ostatnich promieniach jesiennego słońca. – Zobaczmy, co z tego będzie wiosną”.

A wiosną okazało się, że...

* Oczywiście jest to analogia do miasta autora, czyli Warszawy. Może wasze drzewa mają podobną historię? Jeśli nie, omińcie ten wątek.

MISJA YETI

NELLY I SIMON NA TROPIE

OD 23 LISTOPADA W KINACH

**MÓWI
SERWIS**
DYSTRYBUJA

-CEO-
CENTRUM EDUKACJI
OBYWATELSKIEJ

Materiały pomocnicze dla nauczycieli
przygotowane przez Centrum Edukacji Obywatelskiej

Warszawa 2018